

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Aliqui De Examine Conscientiæ Generali Quotidiano Secundum Doctrinam S. P. N. Ignatii In Libello Exercitiorum

Palma, Luis de la

Coloniae, 1701

Tractatus III. De Fructu hujus Examinis, quantum ad Confessionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51909)

TRACTATUS III.

De Fructu hujus Examinis,
quantum ad Confessionem.

CAPUT I.

*Examen quotidianum juvare ad
melius confitendum.*

Quemadmodum Confessio Sacramentalis purgandis animabus medium efficacissimum est, utpote non tantummodo exercitium spirituale, sed etiam legis gratiæ Sacramentum: ita ad Confessionis finem consequendum super omnia alia Exercitia juvat examen conscientiae quotidianum. Etenim ex institutione Christi materia hujus Sacramenti sunt actus nostri proprii, sive declaratio integra culparum nostrarum. Hæc declaratio

claratio inquisitionem & memoriam
 culparum supponit, doloremque &
 propositum emendationis: quæ omnia
 partes examinis sunt. Ut adeo dicere
 liceat, ab examine conscientiæ Con-
 fessionem materiam suppeditari, illud-
 que re ipsa dispositionem esse ad hoc
 Sacramentum. Propterea S. P. N. huic
 Examine in titulo hunc scopum præ-
 figit. *Ad peccatorum Confessionem uti-
 lissimum.*

Confessionem esse exercitium spi-
 rituale ambigere non potest, quicum-
 que ad virtutes complures attendit,
 quæ hic exercentur. Quisquis enim
 debite confitetur, per Fidem credit
 hoc Sacramento remitti peccata. Per
 spem confidit, illorum declaratione ea
 expunctum iri. Per caritatem amat
 Deum, & peccata detestatur, prop-
 terea quod Deum offendant: hic enim
 actus est contritionis perfectæ. Per hu-
 militatem, alteri aperit secreta cordis.
 Per obedientiam, se submittit legi di-
 vine. Per justitiam, debitis suis quoad
 potest, satisfacit. Per fortitudinem,
 mani-

manifestationis hujus difficultatem superat, calcatur & floccipendit ruborem & confusionem inde oriundam. Quoniam igitur tot virtutum actus in Confessione copulantur: Quis negaverit illam esse Exercitium spirituale, & quidem valde excellens? Rectè igitur Confessionem Exercitiis spiritualibus anumerat S. P. N. Annotatione 18. & 19 inter viginti primas. Et Constitutionum Par. 3. cap. 1. §. 20. cum enumerat exercitia in quibus nostri instituendi sunt, rectè his accenset Confessionem. Quod si Exercitia spiritualia dicenda sint, (ut ex Annotatione primâ alibi diximus,) *Preparare & disponere animam, ad tollendas affectiones malè ordinatas, & iis sublatis, ad querendam & inveniendam voluntatem Dei, circa vitæ suæ institutionem & salutem animæ:* quid magis disponit animam ad inveniendam Dei voluntatem, quam ipsa Confessio? Ita ut, cum de negotio gravi deliberandum est, vix aliud ante omnia cogitandum sit, quam acquisitio gratiæ per
 Con-

Co
De
vin
per
bif
fess

Ch
mi
stra
erg
tur
ali
Ch
tor
fin
do
ter
le
vi
Ill
Ill
su
no
ve
vu

Confessionem, & reconciliatio cum Deo: ut unà cum hâc gratiâ lux divina cordibus nostris subeat, atque aperiat, quid sit Deo beneplacens nobisque proficuum. Stat igitur Confessionem esse Exercitium spirituale.

Est præterea verum Sacramentum à Christo institutum ad peccatorum remissionem, & reconciliationem nostram cum Patre æterno. Non tantum ergò utilitates complectitur à tot virtutum actibus proficiscentes: verum etiam alias majores, ab efficacia meritorum Christi, quæ per Sacramentum peccatoribus applicantur; & ab assistentia singulari, qua Christus ipse, ut Sacerdos summus, hic subvenit, & pœnitentibus, & Sacramenti Ministris. Ille enim est, qui sanguine suo nos lavit. Ille Sacramentum hoc instituit. Ille hanc reconciliationis legem tulit. Ille nos prævenit splendoribus gratiæ suæ, & conscientiæ tenebras fugat. Ille nos à veterno peccati excitat, ille movet & perturbat cor nostrum, timore vulnerat, compunctionis lacrymas provocat,

vocat, amoris igne succendit. Ille Sacramento virtutem indit infundendi gratiam, & per hanc redeundi in amicitiam cum cælesti Patre suo, ut expoliantes nos veterem hominem cum actibus suis, induamus novum, & efficiamur in Christo nova creatura. Ille ipse adest Sacerdotibus Sacramenti hujus ministris, ut reos patienter audiant, mansuetè sufferant, misericorditer compatiantur. Ille lucem dat ut recta consulant, efficaciam ut persuadeant, rigorem ut terreant, vinum & oleum ut vulneribus affundant, longanimitatem ut emendationem sperent, fortitudinem & magnanimitatem ut alligent, caritem ut dissolvant, virtutesque alias propemodum divinas, ut supremæ potestatis officio, in qua vices Domini gerunt, ritè fungantur. Graviter hæc inculcat Leo Papa Theodoro Episcopo. (a) „ Mediator, inquit, Dei & hominum homo „ Christus Jesus, hanc propositis Ecclesiæ

(a) Epist. 91.

„ cleriæ tradidit potestatem, ut &
 „ confitentibus actionem pœnitentiæ
 „ darent; & eisdem salubri satisfac-
 „ tione purgatos, ad communio-
 „ nem Sacramentorum per januam
 „ reconciliationis admitterent. Cui
 „ utique operi incessabiliter ipse Sal-
 „ vator intervenit, nec umquam ab
 „ his abest, quæ ministris suis exe-
 „ quenda commisit, dicens. *Ecce*
 „ *ego vobiscum sum usque ad consum-*
 „ *mationem sæculi:* ut si quid per
 „ servitum nostram bono ordine
 „ & gratulando impletur effectu, non
 „ ambigamus per Spiritum sanctum
 „ fuisse donatum. „ Hæc S. Leo. Quo-
 „ niam igitur Confessio exercitium adeò
 „ utile est, & Sacramentum adeò sa-
 „ lutare, dispositionem debitam postulat:
 „ hæc autem tota reducitur ad duo ca-
 „ pita, quæ examinis propria sunt. Pri-
 „ mum est, meminisse omnium pecca-
 „ torum, ut Confessio sit integra: al-
 „ terum est verè confiteri & dolere,
 „ cum emendationis proposito firmo,
 „ ut Confessio non sit ficta. *Ante ju-*
 „ *dicium,*

dicium, inquit Sapiens, (a) *interroga teipsum*, & *in conspectu Dei, invenies propitiationem*. Quomodo enim alteri delictorum tuorum rationem daturus es, si prius hanc non iniveris cum teipso? Quomodo te accusabis veniam rogaturus, nisi prius dolueris? Hinc evincitur plurimorum peccantium cæcitas, qui Confessionem reducunt ad ceremoniam quamdam, quâ declarare peccata oporteat: arbitantes hac ratione se mundos reddi, atque ex Sacramento ipso desumentes occasionem peccata reiterandi. Facilius enim sibi esse existimant peccata Sacerdoti edicere, quam non committere: & impendio haud magno stare censent delictum, ex eo quod confitendum sit. Næ illi nesciunt, quid rei sit confiteri & dolere. Neque enim frænum aliud ad non cadendum potentius est, quam dolor de casu: & cordatus quisque caverit agere, si noverit necessariò dolendum esse

(a) *Eceli.* 18. 20.

esse
lore
tum
eius
deto
pro
I
emo
ven
nia
stitu
est
qua
ex
ad
gul
Pri
co
pec
alie
har
dar
par
ver
fig
aff

esse, postquam egerit. Ad hunc dolorem in Confessione requisitum, quantum conferat examen, in comperto est: ejus enim officium est de peccatis jam detectis compungi, & emendationis propositum procurare.

In hoc ipso fundantur tria illa emolumenta, quæ S. P. N. asserit provenire à Confessione generali. Quoniam enim Confessionem hanc instituenti, potissimum incumbendum est ut contritionem afferat sinceram, quantumque fieri potest intensam, & ex motivis deductam perfectioribus: ad dolorem hunc adminicula duo singularia sufficit Confessio generalis. Primum est, quod quasi obtutu unico in memoriam revocet totius vitæ peccata. Sicut enim is qui lenis alieno ære opprimitur, si separatim hanc vel illam debiti partem inspicit, damnum suum non pensat, quoniam particula quælibet per se parva est; si verò in summam nominum universam figat oculos, tum denique jacturam assequitur, serióque redit ad se. Idem

O

accidit

accidit peccatoribus, qui delicta sua omnia in massam unam accumulunt, & tunc vident se cum seruo Evangelico debere decem millia talenta. Ad hunc fructum respexit S. P. N. cum de Confessione generali ait: *Eam facienti multo plus commodi & meriti accedit, ob dolorem scilicet de peccatis, & malitiã vitæ præteritæ, quem ita sentit vehementiorem.* Hoc est, afficitur vehementius, quia cumulum peccatorum omnium intuetur. Hic igitur nodus est hujus primæ utilitatis: ideo dolet impensius, quia dolet de peccatis, & malitiã vitæ præteritæ universæ. Primum itaque Confessionis generalis emolumentum, provenit à memoria culparum omnium, sive à majori illustratione intellectus. Alterum emolumentum ex parte voluntatis est ipse dolor: qui similiter in Confessione generali major est. Ut enim aliquis Confessionem illam instituat, spiritualibus quibusdam exercitationibus, & meditationibus, præ quam alio tempore sese occupat, huc facientibus, ut peccato-

rum

rum
teste
tum
Quo
citati
stius
tant
perce
ro,
tion
pore
& r
num
ferti
exer
tunc
niam
mut
exca
litia
mus
fess
nes
mu
gene
pri

rum suorum malitiam cognoscat & detestetur. Hoc secundum emolumentum proponit S. P. N. his verbis. *Quoniam inspectâ, per spiritualem exercitationem, longè quam antea manifestius, naturâ & malitiâ peccatorum, tanto amplius commodum ac meritum percepturus est.* A peccatorum numero, & malitia, ad eorundem detestationem semper moveri possumus: tempore autem Confessionis generalis, & malitia hæc clarius cognoscitur, & numerus sollicitius examinatur, præsertim quandò ad illam se disponit per exercitationes quasdam spirituales: tunc igitur dolor nascitur major. Quoniam verò passio quæ peccata induxit, mutationi vitæ nostræ resistit, nosque excæcare nititur, ne peccatorum malitiam, & numerum debitè ponderemus; præscribit sanctus Pater ne Confessionem generalem post exercitationes illas spirituales diutius protrahamus: propterea sic concludit, *Porro generalis ista Confessio, post hebdomadae primæ exercitia potissimum erit opportu-*

na. Homo enim qui morum immutationem sibi indixit, per quietem & moram, in exercitiis & meditationibus istis, magis sibi attendit, magisque penetrat peccatorum numerum & malitiam. Tertium denique Confessionis generalis emolumentum superaddit S. P. *Quia consentaneum est, hominem sic rite confessum atque dispositum, multo melius se habere ad Eucharistia sump-tionem.* De hoc fructu locus occurret in Tractatu de frequentia sacrae Communionis. Hoc solum notandum restat, haec tria emolumenta à S. P. N. tribui Confessionis generali arbitrariae, sive quae ex devotione fit. Sic enim ait: *Ex Confessione generali ultro facta, inter alia pleraque, percipiuntur haec tria emolumenta.*

Hinc sequitur Confessionem hanc quandoque posse esse strictae obligationis: quando scilicet Confessiones praecedentes invalidae fuerint. Invalidae autem fuerunt, quando vel non fuerunt integrae, vel fuerunt fictae. Non fuerunt integrae, si vel examen fuerit insufficientis,

sufficiens, vel malitiosè celata sit culpa
 gravis. Fuerunt fictæ, si defuerit do-
 lor ad Sacramentum requisitus. His
 casibus Confessio generalis non arbitra-
 ria, sed obligatoria est: & emolumen-
 ta quæ hanc consequuntur magis neces-
 saria, magisque notoria sunt. Quan-
 dò igitur Sanctus dicit, hæc emolu-
 menta percipi *Ex confessione generali
 ultrò facta*, ad ingenerandam majorem
 Confessionis hujus æstimationem hoc
 dicit: ne hi qui obeunt exercitia in
 Confessione generali langueant, quo-
 niam censent ad illam se non teneri,
 cum scrupulus ex confessionibus præ-
 teritis nullus supersit. Quia, inquit,
*Tametsi ad generalem hujuscemodi Con-
 fessionem minimè obligetur: eam tamen
 facienti ipsi multò plus commodi, &
 meriti accedit*: idque ob rationes tres
 quas subnectit, atque hic allatæ sunt.
 His tribus addi possunt emolumenta
 alia, & multa, & magna, que Con-
 fessionem generalem commendant: ut
 diximus in Tractatu de Examine gene-
 rali vitæ præteritæ. Ad propositum

nostrum hoc facit, Confessione generali subservire Examen, Confessionem generalem facere *ad purgationem animæ*, Confessionis hujus utilitates præcipuas esse tres recensitas. Atque hoc dicere voluit S. P. cum scripsit, *Percipiuntur tria hæc emolumenta.* Hæc de materia quam tractamus.

C A P U T II.

De confessione peccatorum venialium.

PECCATA venialia non afferunt quidem materiam Confessionis necessariam, sed tamen sufficientem: & ad absolutionem, & ad gratiam inde resultantem. Sicut igitur superius diximus, examen peccatorum venialium momenti maximi esse ad conferendam animæ puritatem majorem: ita hic cum proportione idem asserimus de illorum Confessione. Confessionem hanc si consideremus ut Sacramentum: gratiam
inge-

ingenerat novam. Si verò ut exerci-
 tium: tot virtutum actibus sociatur,
 quot Capite precedente retulimus, tan-
 tòque ad humilitatem nitoremque con-
 scientiæ plus facit, quantò maculæ
 quas confitemur leviores sunt. Pec-
 catorem se profitetur beatus Job, &
 delictorum suorum meminit locis plu-
 rimis: non loquitur tamen nisi de ve-
 nialibus & levibus. Alio enim loco
 dicit: (a) *Justificationem meam quam*
cæpi tenere non deseram: neque enim
reprehendit me cor meum in omni vita
mea. Et tamen vir justissimus accusat
 se palam, & de minoribus noxis se
 acculat, reumque se confitetur. (b) *Si*
abscondi, inquit, quasi homo peccatum
meum, & celavi in sinu meo iniquitatem
meam. In quæ verba Gregorius: (c)
 „ Hæc sunt, inquit, veræ humilitatis
 „ testimonia, & iniquitatem suam
 „ quemque cognoscere, & cognitam
 „ voce confessionis aperire. At con-
 O 4 „ tra,

(a) *Job. 27. 6.* (b) *Job. 31. 33.*
 (c) 22. *Moral. 13. & 14.*

„ tra, usitatum humani generis vitium
 „ est, & latendo peccatum committe-
 „ re, & commissum negando abscon-
 „ dere, & convictum defendendo
 „ multiplicare. „ Et infra: „ No-
 „ tandum, quod superius virtutes
 „ suas loquitur, inferius peccatum
 „ fatetur. Hinc enim liquidò de-
 „ monstrat, quam vera de bonis suis
 „ dixerat, qui noluit tacere de malis.
 „ Modò virtutes suas indicat, modò
 „ culpam: quia & perpetraverit pec-
 „ catum, & non tacuerit, manifestat.
 „ Unde certissimè apparet, quantæ
 „ munditiæ in omnipotentis Dei ocu-
 „ lis fuerit, qui & vitavit mala ne
 „ committeret, & tamen quæ eum
 „ committere contigit, hominibus
 „ non abscondit: quatenus ei & justiti-
 „ æ sit gloria, declinasse peccatum;
 „ & justitiæ custodia, quod non, po-
 „ tuit declinare, prodidisse. „ Quod
 „ si levium peccatorum confessio, ad
 „ conservandam augendamque justitiam
 „ tantæ fuerit olim virtutis & efficacæ,
 „ quandò aliud non erat quam humilis
 imbe-

in
 ap
 co
 ip
 lu
 el
 tu
 p
 d
 q
 &
 li
 n
 (a
 tr
 D
 &
 v
 m
 li
 el
 el
 co

imbecillitatis suæ confessio, nudaque apud homines assertio veritatis, quam coram Deo detexerat: quanta erit illa ipsa accusatio, quando non istarum solum aliarumque virtutum exercitium est, sed præterea legis gratiæ Sacramentum, quod nos purificat, renovat, & per Christi sanguinem à peccatis emundat. Sed quoniam in illorum gratiam, qui confessionis hujus praxim adhibent, & per hanc ad perfectionem enituntur, libri multi conscripti sunt: ut S. Patri nostro fiat satis, præscribenti ut nostris (a) *Modus bene & fructuose confitendi tradatur*, dicamus breviter hæc tria. De quibus peccatis, quâ dispositione, & quâ formâ instituenda sit Confessio venialium.

Quantum ad primum, supponamus ut certum, peccata omnia mortalia materiam Confessionis necessariam esse. His igitur alia regula danda non est, præter hanc: omnia de quibus constat quod mortalia sint, itemque ea

O 5

de

(a) *Par. 3. c. 1. §. 20.*

de quibus post examen prudens, probabiliter dubitatur an talia sint, cum specie & numero in confessione declaranda esse. Quoniam verò liberè & absque lege obligante venialia confitemur, Confessio hæc vitium incurere potest in utramque partem extremam: medium quisque teneat, quod conducibilius existimabit, ad puritatem suam majorem, profectumque spiritualem. Etenim extrema duo, quæ in examine accidunt, ut supra retulimus, aliis nihil invenientibus quod examinent, aliis nimis vehementer, & anxie id agentibus, in hac etiam Confessione usui veniunt. Unis enim accusationis materia prorsus nulla occurrit: aliis adeò copiosa, ut dicendi seque excutiendi nullum faciant finem. Alii adinstar molæ Confessionem adeunt, & accusant se identidem de iidem: vel per conditionales, si adhæserint, si excesserint, si consenserint: vel valdè generaliter, non repulisse se, neque restituisse cogitationibus, ut debebant; non continuisse oculos, non appendisse verba,

ba, non fervavisse temperantiam inmensâ, ut par erat, exercitia spiritualia non præparavisse, neque ea diligentia, reverentiâ, attentione peregisse, quâ res postulat, &c. Sicut autem hic loquendi modus valdè genericus est: ita huic subijci potest peccatum grave, veniale, imperfectio, quandòque etiam meritum, si restiterit quidem peccato, non eo tamen fervore quo tenebatur. Hinc fit, ut per istiusmodi Confessionem, neque pœnitens, se declaret, neque Confessarius pœnitentem cognoscat, verum æquè post Confessionem, quam ante, statum ejus ignoret. Alii è contrariò anxietate nimia cogitationes motionesque animi ea subtilitate detegunt, quam ipsimet non assequuntur: eâque numeri accuratatione, quam inire non datur. Hinc numquam cessant declarando quod ipsimet non intelligunt, revocando sæpius id quod jam affirmaverant, moxque affirmando quod revocaverant: displicentque sibimet ipsis, veluti desperantes fore umquam ut officio satisfaciant, ad

quod se arbitrantur obstrictos. Revera negotium quod sibi imponunt, humanas vires excedit: atque in stuporem illos hoc agit, & ad omne exercitium bonum reddit ineptos.

Ut inter hæc extrema medium teneatur, notandum est: devotionis meræ negotia, non ita assumenda esse, ut devotionem impediunt. Atqui Confessio venialium, quæ cognoscuntur ut talia, non obligationis, sed devotionis negotium est. Procul ergò ab hoc negotio abesse debet fatigatio omnis & anxietas quæ devotionem suffocet. Figendus oculus in regulas supra propositas ad Examinis punctum tertium. Supposito enim quod tam Examinis quam Confessionis finis communis sit, puritas scilicet animæ major, & devotionis profectusque spiritualis augmentum: quæ non conducunt ad Examen bonum, neque ad Confessionem conducunt. Imo contingit, quædam intra conscientiam utiliter discuti, quorum Confessio ob rationes singulares nocere possit. Sit ergò regula hæc

hæc generalis, in Confessionibus arbitrariis, ea rectè declarari, quæ prodesse experimur, & non obesse, dilatare animum, non illaqueare; incrementum virtutum & notitiam Dei parere, non decrementum. Ut verò magis particulariter rem agamus: tria genera sunt eorum, quæ in hac Confessione declarari possunt.

Primò, peccata venialia advertenter, deliberatè, & malitiosè facta. Ut sunt mendacia, præsertim ea quæ Superioribus imponunt, vel eorum voluntatem avertunt ab alicujus oneris injunctioe, vel inducunt ad honoris cujusdam affecutionem. Item murmuraciones: potissimum quandò fiunt ex invidia, odio, indignatione. Contentiones, verba ad injuriam aut despectum prolata, quæ non attingunt culpam gravem, nugatoria, vel otiosa cum excessu. Refectiones extra tempus, & non necessariæ. Et alia his similia, quæ fiunt deliberatè, & advertenter. His adnumerantur amicitiaæ particulares, quæ suspicionem & periculum

culum ingenerare possunt ne declinent à principiis suis, & à spiritualibus carnales fiant. Aspectus curiosi & fixi, dona & litteræ, & alia quibus bona ædificatio periclitatur. De his omnibus convenit se accusare, addito etiam numero. Credibile enim est, perfectionis candidatos, qui Confessionem frequentant, neque adeò propositi sui esse immemores, ut lapsus istos non persentiant; neque hos tam multos esse, ut levi negotio numerus iniri nequeat.

Secundò, genus aliud venialium est, non tam à voluntate deliberatâ, quam ab infirmitate vitium contrahens: tanta enim liberi arbitrii fragilitas est, ut facillimè inflectatur, & declinet à via rectâ, atque à divinæ voluntatis perfectione recedat. Hæc peccata neque possunt examinari omnia quæcumque accidunt, neque minutim in Confessione exponi quæ cognoscuntur: sed pro majori parte duntaxat, & generaliter. Accusando se de segnitie, culpisque commissis, in verbis superfluis
&

&
vag
in
tan
pec
co
in
cir
du
mi
ma
fi
na
pe
ni
C
lu
de
vi
in
p
fi
S
p
e

& inconsideratis, in cogitationibus vagis & inutilibus, in distractionibus, in tepore orationis, &c. Advertendum tamen, huic generi subesse quamdam peccati materiam periculosam, & viscosam, neque minus verecundam: ut in cogitationibus turpibus, vel incuria circa visum vel tactum. Consulendum est ut in hac materia sincerè humiliterque declaretur quidquid intra animam latet. Tum quia hac ratione sistitur tentationis progressus, & technæ dæmonii dissipantur, quod magno perè abhorret lucem: tum quia via sternitur, & ex parte non parvâ difficultas Confessionis superatur, si fortasse lapsus superveniat gravior.

Tertio, quædam sunt quæ ne quidem attingunt culpam venialem. Ut violatio regulæ vel ordinationis nullum inducentis peccatum: similesque imperfectiones, quas in his qui profectui suo student, divinæ lucis radius detegit. Supervacaneum esset hæc singillatim persequi, & quorundam acculatio redundare posset in honorem & vanitatem.

tem. In harum imperfectionum Confessionibus duo notari possunt. Primò, si defectus sit in materia, in quam impingo identidem, quamque sæpius proposui vitare: tunc etiam ratio lapsuum, quæ redditur, frænum est aduersus relapsum, ut dicitur in Tractatu de Examine particulari. Secundò, si defectus sit talis ut pariat verecundiam, præsertim in materia plurimum conferente ad profectum in spiritu: v. g. defecisse à pœnitentiis ordinariis, non satisfacisse exercitiis spiritualibus, &c. Nihilominus verum est, quasdam animas tot cælestibus favoribus cumulatas, tot gratiis præventas, tanto Dei amore æstuentes, tantisque illi complacendi desideriiis succensas esse, ut gravius ferant, amariusque deplorent imperfectionem etiam minimam: neque aliud solatium sentiant, quam sui accusationem, iis intermixtam lacrymis, eoque sensu cordis quem dolor animi parit. Quid his facias? Permite ut illo pane lacrymarum satientur, quo Deus illas sustentat: locumque da,
ut

ut
def
se
nar
nia
ad
ca
nit
Sa
lor
qu
lev
qu
vis
pa
cu
bi
in
ge
in
fo
m
re
ti
fi

ut se humiliant ante Deum, & juxta desiderium suum Confessionis rubore se castigant, quem Confessario ordinariè majorem excutiunt. Hæc de venialibus in Confessione deponendis.

De altero capite, sive dispositione ad hanc Confessionem necessariã, pauca annotanda occurrunt. Constat enim eam postulari, quam requirit hoc Sacramentum: hoc est, examen, dolorem, propositum emendationis. Neque, ut peccata sint levia, propterea levis sit & perfunctoria præparatio: quoniam negotium momenti non levis est, de Sacramenti hujus fructu participare. Tempus tibi sume, locum elige convenientem, ut tecum habites, & consideres quam rem agere instituas. Non te auferat consuetudo generalia proloquendi: examina culpas in particulari, quantum postulat ea forma Confessionis quam declaravimus. Circumspice motiva, ut dolorem elicias, & pro defectuum conditione propositum emendationis. Etenim si culpæ sunt primi generis, sive ad-

verten-

vertenter & deliberatè commissæ, proposito indigent absoluto, ne umquam redeant posthac: id autem impetrare poteris per gratiam in Sacramento communicandam. At verò, si alterius generis sunt, cum sine Dei privilegio speciali, quod paucissimis datur, longo tempore culpas illas omnes vitare non possis, temerarium foret propositum istiusmodi. Quoniam tamen absque emendationis proposito pœnitentia stare nequit: propone generaliter diligentiam adhibere, quamcumque per divinam gratiam conferre poteris: ut si non possis declinare omnia, saltem illa imminuas. Deinde contemplare animo dispositionem, quam proposuit Christus Apostolis suis. (a) *Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus.* Pedibus enim terram tangentibus, semper pulvis aliquis adhærescit, qui illorum lotionem postulet iteratam: justus itidem, qui per Dei gratiam mundus est à mortalibus, quo-

(a) *Joan 13. 10.*

qu
lib
qu
er
sit
pr
su
ea
na
qu
di
si
d
ti
B
m
&
"
"
"
"
"
"

quoniam pedibus terram terit, venialibus quibusdam sordidatur, semperque lotionem indiget novam. Quoties ergo Confessionem adit, imaginetur sibi, se ad Christum accedere linteo præcinctum, paratumque sanguine suo sordes pedum lavare. Eo timore, ea verecundia & reverentia erga personam Christi, in lucem proferat culpas, qua Petrus pedes suos exporrexit: ea dispositione & oblatione sui, tamquam si in culpas graviores prolapsus, lavandas offerret manus & caput.

Formam Confessionis, de qua tertio loco dicendum superest, reducit Bernardus (a) ad conditiones tres: humilitatem, puritatem sive sinceritatem, & fidelitatem sive fiduciam veniæ. „
 „ Omne, inquit, quod remordet conscientiam, confitere humiliter, pure, fideliter, & has vices implesti.
 „ Sunt, inquit, qui gloriantur, cum male fecerint, & exultant in rebus pessimis. Verum hos ab hac disputatione

(a) *Serm. 16. in Cant.*

„ tatione tamquam sæculares amoveo.
 „ Quamquam & de his qui religioſè
 „ veſtiti & religionem profeſſi ſunt,
 „ nonnumquam audimus aliquos re-
 „ miniſci & jactare impudentiſſimè
 „ mala ſua præterita. Sæcularis autem
 „ animi indicium eſt hoc. Nonnulli
 „ talia, quaſi dolendo & poenitendo
 „ rememorant, ſed gloriam intentione
 „ captantes, commiſſa ſua non diluunt,
 „ ſeipſos illudunt. „ Altera Cor-
 „ feſſionis conditio eſt, ut ſit pura, ſive
 „ ſimplex. Liquor dicitur purus, qui
 „ nullo alio liquore miſcetur. Confef-
 „ ſio igitur non erit pura & ſimplex, quan-
 „ do accuſatio excuſationibus commiſce-
 „ tur, & culparum propriarum agnitio,
 „ alienarum manifeſtatione velatur. „
 „ Oportet autem & eſſe ſimplicem
 „ Confefſionem, inquit. Non inten-
 „ tionem excuſare delectet, ſi ſit rea:
 „ nec levigare culpam, quæ gravis eſt:
 „ nec alieno adumbrare ſuaſu, cum
 „ invitum nemo coegerit. Primum
 „ illud, non Confefſio eſt, ſed defen-
 „ ſio: nec placat, ſed provocat. Se-
 „ quens

„ C
 „ C
 „ r
 „ P
 „ C
 „ f
 „ r
 „ r
 „ f
 „ i
 „ C
 „ i
 „ t
 „ C
 „
 ut
 ob
 ſio
 in
 Co
 tar
 (a)
 ſar
 mo

„ quens monstrat ingratitude: &
 „ quo minor reputatur culpa, eò mi-
 „ nuitur & gloria indultoris. Jam à
 „ postremo primi hominis dehortetur
 „ exemplum, nec culpam quidem dif-
 „ fitentis, nec tamen consequentis ve-
 „ niam: non dubium, quin ob reatus
 „ mulieris admixtionem. Genus excu-
 „ sationis est, cum argueris tu, alium
 „ inculcare. Denique, sit & fidelis
 „ Confessio, ut confitearis in spe, de
 „ indulgentia penitus non diffidens: ne
 „ tuo te ore non tam justifices, quam
 „ condemnes. „ Hæc Bernardus.

Supra hæc omnia curandum est,
 ut Confessio sit integra, etsi non sit
 obligatoria. Anne uspiam Confes-
 sionis obligatio occurrit minor, quam
 in casu, quo peccatum ritè legitimeque
 Confessario alias declaratum est? Atqui
 tamen de hoc casu sic statuit S. P. N.
*(a) Qui autem alii, quam suo Confes-
 sario designato confiteretur, debet post-
 modum, (quantum recordari poterit,)
 eidem*

(a) Par. 3. cap. 1. litt. Q.

eidem suo Confessario totam suam con-
 scientiam aperire: ut nihil ignorando
 quod ad illam pertineat, melius in Do-
 mino possit eundem juvare. Liquet au-
 tem hoc non solum præscribi in culpis
 levioribus, sed longè magis in gravio-
 ribus & majoris momenti: major enim
 est has non ignorandi necessitas, ut
 pœnitens in Domino melius juvari pos-
 sit. Tanti igitur fecit S. P. N. Con-
 fessionis sinceritatem & claritatem, ut
 calcatam voluerit verecundiam, timo-
 resque omnes humanos ex infirmitatis
 hujus adaperitione oriri solitos, etiam
 ubi nulla sese insinuat confitendi obli-
 gatio vel præceptum. Certum est
 personas spirituales complures in hoc
 negotio gravissimè periculosissimèque
 deludi. Sæculares enim, ut Bernardus
 supra testatur, gloriantur cum malè fe-
 cerint, & propterea non verecundan-
 tur peccata sua propalare: è contrario
 verò illi, qui in spiritualium virorum
 catalogum semel se retulerunt, existi-
 mationem auctoritatemque suam in hac
 vanitate ponunt, ut illi esse videantur,
 quorum

quor
 tentu
 viâ r
 xiant
 poste
 præte
 tis su
 dum
 de co
 dem
 illud
 „ pu
 „ au
 „ li
 „ co
 „ fci
 „ ris
 „ &
 Peju
 „ Su
 „ sic
 „ ris
 „ ru

(a
 (b

quorum vitam & mores exterius profi-
tentur. Quod si semel aberraverint,
viâ rectâ, graviterque lapsi sint; an-
xiantur, & laborant summoperè, ne
posteaquam exciderunt gratiâ Dei,
præterea apud Confessarium integrita-
tis suæ opinionem imminuant: veren-
dumque est, ne non tantopere doleant
de commissione delicti, quam de ejus-
dem Confessione: atque in illos cadat
illud Tertulliani: (a) „ Plerosque
„ publicationem sui, aut suffugere,
„ aut de die in diem differre, velut il-
„ li qui in partibus verecundioribus
„ corporis contracta vexatione, con-
„ scientiam medentium vitant, pudor-
„ ris magis memores quam salutis,
„ & ita cum erubescencia sua pereunt.“
Pejus est, quod deplorat Bernardus. (b)
„ Sunt qui propter humanam confu-
„ sionem, sine respectu divini timo-
„ ris, pleni sordibus audacter se inge-
„ runt tantis mysteriis, (divini altaris.)
„ Audiant

(a) *Libro de Pœnit. in fine.*

(b) *De Ordine vitæ. initio.*

„ Audiant autem quod scriptum est :
 „ *homo videt in facie , Deus autem in*
 „ *corde.* (a) Sed illi plus metuunt ho-
 „ minem , quam Deum. O cæca
 „ temeritas ! ô mira Dei patientia ! „
 Adversus hoc crimen , Grande reme-
 dium est , Confessionis viam semper
 apertam tenere , atque è culpis ordina-
 riis illas pandere , quæ majorem vere-
 cundiam pariunt : & quamquam solos
 pedes lavandos afferat , lavacro huic
 offerre etiam manus & caput , ut supe-
 rius dicebamus. Non abscondat quid-
 quam quod remordet conscientiam ,
 neque permittat residere spinam in
 corde , cujus punctione cor palpitet die
 ac nocte , absque spe solatii & quietis.
 Propterea sic scribit S. Dorotheus : (b)
 „ Admonuere crebro majores nostri ,
 „ non debere pati monachum remor-
 „ deri sese aliquando à conscientia sua ,
 „ unâ quidem re minimâ. „ Sed &
 audiamus ad hoc propositum exhorta-
 tionem

(a) 1. Reg. 16. 7.

(b) *Doctrina 3. sub finem.*

tion
 „ ô
 „ ri
 „ tu
 „ ft
 „ ab
 „ co
 „ da
 „ ag
 „ el
 „ ca
 „ no
 „ ex
 „ no
 „ n
 „ fi
 „ u
 „ te
 „ p
 „ u
 „ le
 „ a
 „ u
 „ c

tionem Joannis Climachi. (a) Noli,
 „ ô fili atque Domino obediens, spi-
 „ ritu elationis decipi, neque peccata
 „ tua veluti ex persona alterius Magi-
 „ stro denunties. Neque enim licet
 „ absque verecundiâ rubore, æternâ
 „ confusione liberari. Aperi, denu-
 „ da, detege medico vulnustuum. Dic
 „ age, noli contundi: Meum vulnus
 „ est Pater, mea plaga, cujus mihi
 „ causa fuit, non alterius, sed propria
 „ negligentia. Nemo hujus auctor
 „ extitit, non homo, non spiritus,
 „ non corpus, non aliud quidquam,
 „ nisi desidia mea. Esto, dum con-
 „ fiteris, habitu, spe, cogitatione,
 „ ut condemnatus reus, dimissis in
 „ terram luminibus, atque si fieri
 „ potest, magistri aut medici pedes,
 „ ut Christi pedes, lacrymis riga. So-
 „ lent nonnumquam dæmones nos, ut
 „ aut non confiteamur hortari, aut certè
 „ ut hoc veluti ex alterius persona fa-
 „ ciamus, sive ut alios quosdam pec-
 „ P „ cati

(a) *Gradu 4. post med.*

„ cati nostri insimulemus auctores. Si-
 „ cut certum est quod consuetudo
 „ plurimum valet in malis, (cuncta ex
 „ ea pendent, eamque sequuntur:)
 „ omninò longe amplius ea valebit in
 „ bonis, cum potentissimum habeat
 „ adiutorem Deum. Noli, ô fili, an-
 „ nis plurimis laborans lassescere, do-
 „ nec in teipso beatissimam invenias
 „ requiem. Quod si teipsum in initio
 „ toto animo ignominiis exposuisti:
 „ ne indignum putes adjutori ac ma-
 „ gistro tuo, tamquam Deo, vultu
 „ animoque demisso culpas tuas confi-
 „ teri „ Hæc Climachus: qui verbis
 „ ultimis tangit stimulum, præsertim
 „ pro hominibus Societatis, efficacissi-
 „ mum: quos S. P. N. sub ingressum
 „ examinari jubet in hunc modum. (a)
 „ *Interrogetur, an decreverit, paratusque*
 „ *fit hujusmodi injurias, illusiones, &*
 „ *opprobria in Christi insignibus inclusa,*
 „ *& alia quævis, qua ei inferrentur, si-*
 „ *ve per quemvis ex domo vel Societate,*
 „ (in

(a) Exam, cap. 4. 5. 45.

(in qua obedire, & humiliari, ac eternam beatitudinem consequi exoptat,)
 sive extra eam per quemvis viventium,
 nulli malum pro malo, sed bonum pro
 malo reddendo, admittere & patienter
 pro Dei gloria ferre. Si unusquisque
 nostrum se obtulerit ad ferendas æquo
 animo injurias aliunde illatas: quanto
 magis paratus esse debet ut semet-ipsam
 manifestet, quando & tempus & oc-
 casio ad animæ suæ bonum id postulant?
 Profunda humilitas virtutumque excel-
 lentia hoc pacto probantur: neque in-
 ter omnia Beati Jobi decora, quæ vi-
 rum hunc posteritati omni spectatissi-
 mum reddidere, quidquam adeò ra-
 puit Gregorium Papam, quam ingenua
 confessio peccatorum. Qui in hæc
 verba Jobi, (a) *si abscondi quasi homo*
peccatum meum, & celavi in sinu meo
iniquitatem meam, (b) „ Videatur vir
 „ iste, cui libet magnus in virtutibus
 „ suis: mihi certè sublimis apparet e-
 P 2. „ tiam

(a) Job. 31. 33.

(b) Greg: Moral. lib. 22. cap. 10.

„ tiam in peccatis suis. Mirentur in
 „ eo, qui volunt, castitatis continen-
 „ tiam, mirentur integritatem justitiæ,
 „ mirentur viscera pietatis: ego in eo
 „ non minus admiror confessionem
 „ humillimam peccatorum, quam tot
 „ sublimia gesta virtutum. Scio enim
 „ quod per infirmitatis verecundiam
 „ plerumque gravioris est certaminis,
 „ commissa peccata prodere, quam non
 „ admissa vitare: & unumquodque
 „ malum, quamvis robustius videtur,
 „ tamen humiliter proditur. „ Hæc
 Gregorius.

IN-